

egy hónap alatt háromszor kerül be a füzetbe, két hónapig automatikusan kizárja magát minden szabadidős rendezvényről);

– ha az ügyeletes fellépése hatástalan, segítséget kér az ügyeletes tanártól.

4. A szünetek rendje:

A tanulók a szünetben az iskola kerítésén belül tartózkodnak. A jelzőcsengetéskor elindulnak az osztályterembe. Becsöngetéskor a felszerelésüket előkészítve a helyükön tartózkodnak.

5. A pedagógus felkészülten és pontosan kezdi az órát. Gondoskodik az órán használatos eszközökről. A tanóra teljes ideje alatt a tanteremben tartózkodik. Az ügyeletes tanár a számára kijelölt helyen tartózkodik és segíti a gyerekügyeletesek munkáját.

IV. Vitás kérdések rendezése

Az iskola működése során felmerült egyéni sérelmek orvoslását

– tanuló és tanuló között a Diáktanács;

– tanuló és pedagógus között a Diáktanács és a Nevelőtestület által megbízott tanács intézi, amely azonos számú tanulóból és tanárból, valamint az igazgatóból áll.

V. Zárórendelkezések

A Házirendet módosítani csak az Iskolagyűlésnek és a Diákparlamentnek áll jogában.

A Házirend megsértéséért az alábbi büntetések alkalmazhatók:

1. szóbeli figyelmeztetés;

2. írásbeli figyelmeztetés, intő, megróvás;

3. rendezvényekről határozott időre szóló kizárás;

Diáksegítő szervezetek

Mit érdemes tudni a Diákjószolgálati Csoportról?

A Diákjószolgálati Csoportot az Országos Diák Únió, az Egyesület a Diákönkormányzatokért és az Iskolapolgár Alapítvány – több más szervezet támogatásával, a Diákérdekek Országos Szóvivője intézmény utódjaként – hozta létre konkrét diákpanaszok kivizsgálása, megoldásuk elősegítése és diákérdeksérelmek lehetőség szerinti megelőzése céljából. Diákjószolgálati Csoport céljai eléréséhez a következő tevékenységeket végzi: – egyéni problémák, sérelmek meghallgatás-gyűjtése, feltárása, dokumentálása és eljárás a megoldás érdekében, – az egyéni problémák általánosítható tapasztalatainak megfogalmazása, ezek alapján jogszabálymódosításoknak, joghézagok megszüntetésének és globális változtatásoknak kezdeményezése, elindítása, – feladatai megoldásához iskolai és regionális érdekvédelmi – diákjószolgálati csoportok, központok megalakításának a kezdeményezése, kapcsolatfelvétel minden szövetségesnek megnyerhető szervezettel.

A Diákjószolgálati Csoporthoz az ügyeleti időben személyesen vagy levélben illetve telefonon lehet fordulni. A csoport jogi, pedagógiai, közélet-szervezési szakemberek segítségével végzi tevékenységét.

Fontos tudni: a Diákjószolgálati Csoport nem szelektál, minden a hozzáfordulók által írásban rögzített és a tájékozódáshoz szükséges alapinformációkat tartalmazó panaszt, problémát a következőképpen kezel:

– a problémát rögzíti az adatbankban, s erről 15 napon belül értesítést küld,

– képviselőt bíz meg az ügy feltárásával, kivizsgálásával,

– az ügytől függően:

a képviselő felveszi a kapcsolatot a panaszossal, további információkat kér, elkezd az ügy feltárását, kideríti az illetékest, érveket gyűjt, kérdez, a panaszos számára kielégítő választ próbál szerezni, feltárja az összefüggéseket, szakértőivel okokat és hatásokat eleméz, csoportosítja a problémákat, megkeresi a gyökérproblémákat, mindehhez

szükség szerint szervezi a nyilvánosságot (médiák, minisztériumok, más szervezetek mozgósítása,

– felkínálja a panaszosnak, hogy vegyen részt problémafeltáró-problémamegoldó csoportban, segítséget nyújt az ezt segítő módszerek megismeréséhez, elsajátításához, alkalmazásához.

– az ügy feltárása és orvoslása során együttműködik az arra hajlandó, a diáksérelmek megoldásával is a pedagógus szakma becsületét őrizni és erősíteni kívánó pedagógusokkal.

– az ügy feltárása során csak akkor hivatkozik a panaszos személyére, ha erre attól külön felhatalmazást kap (tehát: titoktartás).

Levelezési cím: Diákjószerzői Csoport 1461 Budapest, Postafiók 132.

Ügyeletet tartunk: minden kedden 16.00-19.00-ig Budapest, IX. Ráday utca 49. 1/8.

Telefonügyelet: (06-1) 137-9822 hétköznap 15.00-18.00-ig.

Diákjószerzői Csoport – Szolnok

A Szolnoki Diákjószerzői Csoport 1992. szeptember 15-én kezdte meg működését. A Csoport az alábbi alapelvek szerint működik: „A gyermeknek figyelemmel fizikai és szellemi érettségének hiányára, különös védelemre és gondozásra van szüksége, nevezetesen megfelelő jogi védelemre, születése előtt és születése után.”

Az ifjúságnak biztosított különleges jogvédelem tehát a hátrányos helyzet kiegyenlítését, a sérülékenység és érzékenység állapotában a sérelmek elhárítását az átlagos jogérvényesítési esélyhez való közelítést kell, hogy célozza.

A diákélet átmeneti állapot. A gyereki (illetve diák) státusz nem korlátozza a jogérvényesítést a jogképesség birtokbavétele viszont csak fokozatokban és precedensek mentén történik.

A gyermeket (diákot) megillető jogok – éppen az átmenetiséggel összefüggő hiányos jogképesség okán – kikényszerítendő jogok kell, hogy legyenek nem elegendő, ha csupán számonkérhetőek.

A teljes jogképességű állampolgárrá váláshoz, az alattvalói létből és a személyiséget nyomorító paternalista viszonyrendszerből való tömeges kitöréshez az út a növekvő számú személyesen megélt és sikeres érdekérvényesítésen keresztül vezet.

A Csoport alapelveként kezeli, hogy nem nyújt át az érintett számára kulcsrakész komplett megoldást, hanem az érintettre tevőleges aktív szereplőként épít.

A Csoport célja: Szolnok Megyei Jogú Városában kialakítani egy olyan – a fenti alapelveket maximálisan értéként kezelő – a helyi hatalomtól, illetve egyéb politikai erőktől független érdekérvényesítő és tanácsadó szolgálatot, amely a város oktatási intézményeiben lévő fiatalok számára könnyen elérhető és a problémák megoldásához hatékony tanácsadást nyújtó.

A Csoport eddig működése során a következőket tette meg:

1) Elkészítette (kb. 500 példányban) azt a problémagyűjtő lapot, amelyet a kliensek és ügyek felkutatására használ.

2) Kialakította azt a helyi Információs Hálózatot, amely segítségével a Csoport elkezdte bevezetni a célterületre a Csoport nevét, imágóját és működését.

3) Rendszeresen működteti ügyeleti időpontját és e működés helységigényét a Regionális Diákszövetséggel kötött szerződésben biztosította saját maga számára.

4) Megállapodást kötött azon fogadóképes iskolák igazgatóival, akik elfogadhatónak és általuk támogathatónak tartották egy ilyen Jószerzői Csoport létét Szolnok városában.

TIN-TA

A Tizenéves Tanácsadó története, előzmények

Budaörsön 1987-ben állt össze, egy zömében tizenévesekből, pár segítő felnőttből (Pedagógus, gyámügyes, laikus segítő) verbuválódott kicsiny csapat. A húsz lelkes ember arra szánta szabadidejét, hogy tizenéves társaknak, a felnőttek segítségével, adjanak azok nehéz élethelyzeteiben támaszt. Ezzel saját problémáik megoldásában is tapasztalatot szereztek.

Egy kicsiny szobában, nem a programhoz igazított irodaépületben, saját rajzokkal gyártott szórólappal, egy tizenéves tervezte, szándékunkat kifejező emblémával, és nagy izgalommal indultak egyszer egy héten a TIN-TA szerdai ügyeletei. Az öt év alatt négyszer költöztünk el addig befogadó helyeinkről, hol azért mert jobbat kaptunk, jobb körülmények közé hívták a kis csoportot, hol azért, mert a hely nem tűrte az odaérkezők igencsak más külsejét, eltérő viselkedését.

Több száz, ezer fiatal fordult meg nálunk, lelki válságban lévőket öngyilkosságtól menttünk meg, fogadtunk halmozottan fogyatékosokat, akiknek máshol beilleszkedésre, saját korosztályuk megismerésére esélyük sem volt, indítottunk olyan foglalkozásokat, ahol játékokkal, pszichológus szaktanácsadással próbáltuk a nehezebb eseteinket segíteni. Kapcsolatot tartottunk jelenlegi és volt állami gondozottakkal, a családból elűzött tizenévesekkel, a világukból kiűzött magányos lelkekkel. Ahogy érkeztek hozzánk a gyerekek, láttuk tehetetlenségünket például abban is, hogy alapvető létfeltételeik lakásuk, étletterük, életfeltételük nincs, és a több száz fiatalhoz már a szerdai alkalom klubszerű élet is kevés volt. Kellett a bővített hely, a szakmaiság fejlesztése, az önálló és jobb-szabadabb feltételek megteremtése. A második évben már hivatalosan bejegyeztettük az egyesületet, és minden lehetséges pályázaton elindultunk, hogy a szükséges anyagiakat megszerezzük.

Az első jelentkező „eset” óta kb. egy év telt el addig, míg megnyitottuk és 1990. óta folyamatosan működtetjük az otthonszállásunkat, kallódó, családdal is család nélküli, élettér, „rög” nélküli fiataloknak. 1990. második felében a heti fogadónapok számát kétfőre emeltük, a szerdai napok mellett a TIN-TA S.O.S segítő pénteken működik. Sok száz laikus és szakképzett ember érdeklődött és egy-egy nehéz esetben segített a gyerekek megfelelő ellátásában.

Összeszokott egy állandó segítőcsoport, akire építhettünk, akik elfogadták új, minden szempontból stabil, több szálon futtatott, a deviáns fiatalok nevelésére, átnevelésére, társadalmi beilleszkedésére kifejlesztett programunkat.

A TIN-TA szolgálata

Naponta 16-20 óráig a Budaörsi faházunkban tart nyitva. Ez a „szolgáltatás” egész tevékenységünk „szíve-motorja”. Nyilvános, ingyenes információt, segítséget és otthonközösséget adó programjaira kicsiktől a harmincasokig járnak a fiatalok. A rendezett körülmények közül érkezők és az otthontalanok, család elhanyagolásától szenvedők, jól és természetes közegben hatnak itt egymásra, adják át értékeiket, ezzel a másikat alakítják. A beilleszkedés tanulására, szokások, kultúra, életmód, viselkedés spontán elsajátítására kiválóan alkalmas. Tudatos programjaink segítik, intenzíven alátámasztják ezt a folyamatot. A szolgálatban naponta váltottan 2-2 fő dolgozik, akinek más-más speciális érdeklődése és tudása, belső igénye motiválja a programokat. Így már egy éve folyamatosan működik: a *Drog Önsegítők* csoportja, ahol *Miletics Marcell* egyéni és csoportos beszélgetései, az általa vezetett irodalmi foglalkozások, és főleg a terápiás légkör és a kliens szakemberhez, kórházba, utógondozóba irányítása-kísérése kisiklott életutakat tesz sínre. A *Dramatikus Játékok* önismereti, kommunikációs foglalkozások. A tizenévesek személyiségformálásában nélkülözhetetlenek. A programok vezetői: *Simon Ildikó* és *Kaposvári Anikó*. A „Garázs” különleges légköre az otthont pótolja számtalan betévedő

gyereknek és serdülőnek. Mintha otthon, együtt a családdal készülne, készül a vacsora, és közben a szülő- és testvérpótlók meghallgatják. Közös a rendrakás, mosogatás és nehéz a búcsúzkodás *Kádas Endréné Hajnitól* és *Balásy Emesétől*. Az *Alkotás* a sérült, negatív személyiségképpel, eltúlzott önkritikával élő tizenévesnek roppant fontos. A *kreatív körben* nem számít a művészi kivitelezés, de fontos az egyéni és közös önmegvalósítás öröme. Ezt mutatják a rajzok, festmények, applikált képek, batikok, az ebből rögtönzött kiállítás egyben a faház belső dekorációja is. *Száva Piroška* és *Csongrádi Mariann* alig pár évvel idősebb a beérkezőknél, mégis nagy empátiával vezeti ezt a foglalkozást. Minden alkalommal érkeznek kérdésekkel tizenévesek, idősebbek, működik a levelesautomata, van zsíroskenyér, lehet ruhát vinni a rászorult családnak. Akadnak nem kis számmal krízishelyzetek: rohamok, öngyilkosság felé sodródás, lakás- és munkanélküliség stb. Ilyenkor fontos a tervezett, több intézménnyel és a családdal kapcsolatot tartó gondoskodás: esetsegítés s családgondozás (nemcsak a szolgálat időpontjában). A szolgálatban dolgozók szívesen vállalnak tizenéveseknek hétfélig intenzív fejlesztő csoportfoglalkozásokat, ahol 10-15 fiatal élhet át nagyon meghitt, szeretetteljes élményt és tanulhat sokat önmagából, másokból, közvetlen és tágabb világából.

Tizenéves Tanácsadó otthon szállása

A szállás létrehozását már régóta fontolgattuk, de az egyesületet nem éreztük még olyan erősnek, hogy egy mindenképpen plusz energiát követelő profilbővítésbe fogjunk. A hozzánk kerülő esetek válságos volta azonban szükségessé tette, hogy létrehozzuk az ifjúság kríziskezelő szállását. (1990 óta üzemelünk.)

Azok a fiatalok, akik az életproblémáikkal hozzánk fordultak, sok esetben családban éltek, mégis az otthon szálláshelyén tapasztalták meg azokat az értékeket, melyek az élethelyzetük javításában segítségükre voltak: tolerancia, szeretet, empátia, személyre szóló törődés, figyelem, megértés stb. A többség azonban valóban olyan helyzetben volt, hogy kérdésessé vált az alvási, tisztálkodási lehetőségük, éheztek, az utcán éltek hetek óta stb. Az esetek nagy többségében az egzisztenciális gondok mellett állandó tényezők: az önértékelés és az énkép sérülése, az önmenedzselés hiánya, bizonytalanság saját képességeikben, negatív élmények és példák rögzülése, amelyek nehezítik a beilleszkedést, a munkahely és szállásmegoldást. Az otthon szálláshelyén élők – a viszonylag önálló életvitel következtében – megtapasztalhatják, hogyan válhatnak saját életük irányítóivá, alakítóivá. A folyamatos egyéni és csoportos foglalkozások hatására erősödik az önértékelésük, csökken a kiszolgáltatottság érzésük, az életvezetésben – higiénia és az életszervezésben – gazdálkodás-változás áll be.

A folyamatos esetkezelést segítő beépítettük a szállás működésébe a *Tizenéves Tanácsadóval* való állandó kapcsolattartást, amely a segítőkre és a segítettékre egyaránt vonatkozik.

Ezenkívül a Tizenéves Tanácsadó Adatbankja is nagy segítségére van a szálláson élőknek. Így a lelki támaszon túl konkrét munkahely-címekkel, népkonyhák címeivel stb. is tudjuk támogatni a hozzánk fordulókat. A szálláson lévő közös munkáknak is nagyon fontos szerepet szántunk – ide tartozik a közös takarítás, bevásárlás, a meszelési, festési akciók stb.

A jelenlegi működésben éjjel-nappali házigondozóval, esetsegítőkkal, védőnő-orvos szakemberekkel dolgozunk. Fontos a rendszeres napirend, a szálláson élők rendszeres munkája, a szabályok, feltételek következetes betartása.

A Tizenéves Tanácsadó „Munkaprogramja”

Az első időszakunktól kezdve folyamatosan kerestek minket azok a fiatalok, akiknek a munkakereséssel, iskoláztatással, szakmatalálással, s az ezzel kapcsolatos saját bizonytalanságukkal akadt problémájuk. Nyáron mindig az alkalmi diák-munka az aktuális. Az utóbbi két évben azonban majdnem mindegyik perifériára szorult, otthontalan, kallódó gyerekeknek gondja van mindezzel. A képzeteknél sem jobb a helyzet. Belejártszik a járatlanságuk, ha van is szakképzettség, nehéz az önmenedzselés. Szakképzetlennél, halmozottan érzelmi-akarati sérülteknél pedig nem alakultak ki, illetve fejletlenek a sze-

mélyiségtulajdonságok, melyek feltétlenül szükségesek a folyamatos erőfeszítést, kitarást, akaratot feltételező munkavállalásnál. 1992. második felétől erre a problémakörre próbáltuk továbbfejleszteni szolgálatunkat. Szolgálatunkkal három összefüggő, mégis más-más rétegnek megoldást kínáló blokkot ajánlunk: a *Műhely* saját termékeket gyártó és üzleteinkben, pavilonjainkban átképzésre-képzésre motiváló, saját képességeit tisztázó lehetőséget. Négy órás napi termelés és naponta ugyanennyi fejlesztő-oktató program, három hónapos időszakra ad lehetőséget a munkanélküli fiatalnak. Közben segítséggel keressük az alkalmat, akár az egyéni megoldással a kikerülésre. (Végleges munkahellyel, vagy képzéssel, esetleg saját vállalkozással...) Az *Infó szolgálat* azoknak ad felvilágosítást, akik a túlterhelt, hivatalos munkaközvetítő irodákba be sem jutnak. Összehozza a munkát keresőket és kínálókat, felvilágosít a jogszabályokról, tanácsot ad az álláskereséssel kapcsolatban, kapcsolatot tart fenn más közvetítő intézményekkel. A *Mini-Tini vállalkozás* egy segítő, kisebb tőkeerőt biztosító vállalkozásra tanító „inkubátor”. A vezetőjének tanácsaival, saját vagy közös ötletekkel, az infrastruktúra részleges biztosításával, (pl. hirdetés...) szinte lépésről-lépésre tanítja a fiatal saját vállalkozásának önálló elindítására. Pályázati úton max. 20.000 Ft/fő kölcsönrel is segíthetjük a tőkehiányos tizen-huszonéveseket.

A TIN-TA három programjának a gyökere azonos. Célját, munkamódszerét és terápiás légkörét hasonló elvek szerint dolgoztuk ki. A fiatalok súlyos, sürgős, tömeges problémáira kerestünk válaszokat. Kialakítottunk egy „védőhálót”. Segítünk, hogy a klienseink rehabilitálva (habilitálva) beilleszkedhessenek normál társadalmi körülmények közé.

Nem könnyű a munkánk, mert a mérleg másik serpenyőjében elrontott évtizedek, sérüléseket kell gyógyítani, személyiségeket befolyásolni.

Statisztika a TIN-TA segítőházának lakóiról

A segítőházban 1990. júniusától 1991. szeptemberig 105 fiatal szállt meg. Ebből fiú 80, lány 25. *Életkoruk:* 15-18 éves korig: 39 fő; 19-20 éves korig: 36 fő; 21-30 éves korig: 24 fő; 31-40 éves korig: 6 fő.

Miért volt szükségük a segítőházra?

- Magyar állampolgár, többnyire felnőtt: nincs senkije, semmije, korábbi albérletéből, lakásából, munkásszállásról kitétek, válás stb.
- Fiatalok, kb. 16-18 éves korig: családi problémák, otthoni veszekedések, szülők alkoholizmusa, elhagyatottság stb.
- Állami gondozásból került ki, albérletet, munkát keres.
- Külföldről, Erdélyből jöttek, végleg vagy ideiglenesen.
- Intézetből szökött, fiatakorú, börtönviselt.
- Átutazó, turista.

Hová kerültek el a szállásról?

- albérletbe
- munkásszállásra
- rokonokhoz
- haza (szülőkhöz, családhoz)
- intézetbe
- még itt van
- nem tudunk a sorsáról

Egyedi esetek:

- Családi problémák miatt otthonról elszökött 17 éves lány. Szülei rendőrséggel kerestették. Táviratban értesítettük őket lányuk hollétéről, másnap érte jöttek.
- Romániából, árvaházból szökött 15 éves fiú. Másnap eltűnt, senkinek sem szólt. Valószínűleg paranoiás beteg.
- Drogos 29 éves fiú Szegedről jött, szenvedélybetegségéről próbálták leszoktatni. Beköltözésekor 3 hete nem szedett semmilyen drogot. 1-2 hét múlva újra kezdte a drogozást. Minden próbálkozásunk kudarcot vallott.
- Terhes, 19 éves lány. Családi problémák és anyagi okok miatt szüleihez nem mehetett lakni. Munkahelyéről kitétek. Kismamaotthonba helyeztük el.
- 19 éves Wilson-kóros fiú. Szüleivel nem jött ki, nem tudtak alkalmazkodni betegségéhez. Szociális foglalkoztatóban munkát szereztünk neki, 3 hétig lakott a szálláson. Vele és szüleivel való beszélgetéseink után hazaköltözött.

– Aszódi Nevelőintézetből szökött 15 éves fiú. Szülei egyáltalán nem törődnek vele. Az utóbbi két évben egy félig kész lakótelepi lakásban csövezett, onnan járt iskolába. Lopásokból tartotta el magát, ezért került Aszódra. Visszavittük, azóta rendszeresen felkeresi a TIN-TÁ-t, ha itt van Budapesten.

– Elvált 39 éves nő. Vidéki lakásából el kellett jönnie, sem munkahelye, sem lakása nem volt Budapesten. 1 hónapon belül talált munkahelyet és albérletet is.

Kedves Ismerősünk, Barátunk, Támogatóink!

Most a Tizenéves Tanácsadó került olyan helyzetbe, hogy segítségre szorulunk. A tavalyi év fordulópontunk volt, mert vállaltuk a napi szolgálatot, a kis klubból az öt év alatt sok száz-ezer fiatalot segítő szolgáltatássá alakítottuk magunkat. Megkaptuk önálló fenntartással Budaörsön a jelenlegi faházunkat. Nagy örömmel sikáltunk, súroltunk, vezettük be a fűtést, vállaltuk a villany, fűtés, víz díjait.

Már tavaly óta arra figyelünk, arra koncentrálunk, hogy honnan szerezhethetnénk meg a havi kb. százezer forintot. Úgy gondoltuk, hogy amit csinálunk, (tizenévesek súlyos gondjaival törődésünk, beilleszkedésük segítése) öt éves létezésünk, szakmai elismeréseink, országos hírünk, a (törvényekben, elméletileg) meglévő támogatási formák feljogosítanak minket arra, hogy biztos állami támogatásért induljunk. Fordultunk a helyi önkormányzathoz, országos Minisztériumhoz, szervezetekhez, kerestünk szponzort és adományforrásokat, vállaltunk alkalmi munkákat... Tavaly félévtől folyamatosan keresgélünk, kilincselünk, de jelenleg az a helyzetünk, hogy elmaradtunk villany-, fűtés-, telefon stb. díjjal, nincs pénzünk a postai és fénymásolási díjak kifizetésére; a szolgálat vezetői február óta ingyen dolgoznak.

Jelenlegi érzéseink a reményvesztettség, szomorúság, a segítettjeink iránt érzett felelősségünk nyomasztó gondja. Ennivalóra úgy szerezzük a pénzt, hogy ingyen kapott könyvet árusítunk és a bevételből vesszük a kenyeret. Ebben a helyzetben válságstábot hívtunk össze. Ez a levél is ennek az eredménye.

Kérünk, (kérjük Önt) bármilyen módon segítsél (segítsen) a TIN-TÁ-nak. Ötlet, ismerős, lehetőség pénzforrás. Adomány, eladható termékek hozatala, pénzadomány, mindent tudunk használni! Sokat jelent a személyes vagy levélben leírt biztató szó.

Levelünket küldjük azoknak, akik ismernek és akik most ismernek meg minket, akikben még reménykedhetünk. Nagyon köszönjük, hogy meghallottad hangunkat, szeretettel üdvözlölnék: *Balásy Emese, Berki Éva, Kádas Endréné.*

*TIN-TA Szolgálat, 2040 Budaörs, Lévai 34/2. Tel.: 1733-594
Számlaszámunk: MNB 219-98021 OTP Budaörs 773-1111 TIN-TA.*

A BÖX

Szervezetünket 1990. szeptemberében 102 középfokú tanintézet képviselője hozta létre. Tagjai fővárosi középiskolák diákönkormányzatai, akik azért léptek szövetségre egymással, hogy eredményesebben tudják képviselni a tizenéves diákok érdekeit. A Szövetség céljai között szerepel az oktatás korszerűsítésének segítése, egy fejlettebb, demokratikusabb iskolaeszmény megvalósításában való közreműködés. Bár a diákok nem egyénileg tagjai a BÖX-nek, hanem saját önkormányzatuk révén, így is fontosnak tartjuk, hogy a fővárosi iskolások a mainál színesebb, tartalmasabb diákéletet élhessenek.

A szervezet működésében kulcskérdés az öntevékenység. A BÖX-ben kizárólag a diákok döntenek és elhatározásaikat ők maguk valósítják meg. A diákérdekvédelem, az önkormányzatok munkájának segítése, valamint kulturális és sportprogramok szervezése mellett szükségszerűen gazdálkodnunk is kell.

Szövetségünk tagjait előnyben részesítjük vállalkozásaink indításakor, diákmunkavállalási lehetőségek ajánlásakor, rendezvények és táborok, valamint továbbképzések anyagi hozzájárulásának megállapításakor, harmadik féllel történő szerződések kapcsán. Ugyanakkor minden szolgáltatásunk és információnk az összes fővárosi iskola számára hozzáférhető.

Szervezetünk az alanyi jogú érdekképviselő elvén, iskolai diákönkormányzatok, kerületi, regionális diákképviselőtestületek alkotóelemeiből építkezik.

Az elmúlt évben a szövetség szervezeti fejlődése következtében erősödtek kapcsolataink a főváros középiskolaival és a kerületi önkormányzatokkal. A BÖX Szövetségi Tanácsában már a harmadik generáció látja el a szervezet irányítását.

Jelentősen növekedett a BÖX presztízse az ifjúságpolitika, az oktatásirányítás szereplői körében. Bekapcsolódtunk az új oktatási törvény koncepciójának másfél évig tartó formálásába. Ott ülünk az Oktatási Érdekegyeztető Fórumon.

Jelenleg is folyamatosan (havonta) szervezzük a Kormányos klubot – információs és koordinációs fórum- melyen rendre 80-100 középiskola diákképviselője vesz részt. A középiskolásokat érintő eseményekről, érdekvédelmi problémákról rendszeresen tájékoztatjuk a főváros összes diákönkormányzatát.

Komoly munkát és anyagi erőforrásokat áldoztunk a *Hoci-Nesze Alapítvány* által kiadott diákinformációs újság folyamatos megjelenéséért. 1991-ben nyolc szám jelent meg, melynek révén jelentős propagandahatást tudtunk elérni. Sajnos szponzorok hiányában a kiadvány megjelentetését szüneteltetni kell. Helyette kéthetente megjelentetjük ingyenes középiskolai hírlapunkat, mely eljut a főváros – de terveink szerint nem sokára az ország – összes középiskolájába.

Kormányos klubunk rendezvényeihez a *Petőfi Csarnok* biztosítja a helyiséget. Októbertől egy hangulatos, újjáépített klub áll rendelkezésünkre. A tájékoztatás mellett lehetőséget biztosítunk a diákvezetők számára, hogy iskolai problémáikra, ügyes-bajos dolgukra diáktársaiktól vagy a BÖX mellett dolgozó ifjúsági munkásoktól, szakemberektől kapjanak segítséget, válaszokat.

A találkozók őszinte, baráti légkörben zajlanak. Ugyanakkor a munka eredményességét befolyásolja, az érdeklődők rendkívül magas létszáma, melyen úgy próbálunk segíteni, hogy a Petőfi Csarnokban kialakított új, diákszolgálati irodánk minden nap fogadja a hozzánk fordulókat. Ezenkívül a délutáni, esti órákban valódi klubként kívánjuk üzemeltetni helyiségünket, ahol mód nyílhat kötetlenebb beszélgetésekre, s így bizonyos háttéranimációra is.

*Budapesti Önkormányzatok Középiskolai Szövetsége
Petőfi Csarnok Budapest, Zichy Mihály út 14. Telefon: 122-4434; Fax: 142-3358*

Országos Diákszínjátszó Egyesület (ODE)

Az Országos Diákszínjátszó Egyesületet diákok, pedagógusok, népművelők és színházi szakemberek alapították. Céljuk a diákszínjátszó mozgalom összefogása. Hatékony és jól dolgozó választmány mellett a diákegyüttesek sokaságát kívánják aktivizálni.

Hét regionális diákképviselőtestület, két budapesti képviselőtestület alkotja a szervezetet. A diákképviselőtestületek 2-3 szomszédos megye adott területén legaktívabb, minőségében is hosszú távon színvonalat jelentő diákszínjátszó csoportja élő kapcsolatot alakít ki a helyi együttesek között. A diák-képviselőtestület kialakítása mellett legutóbbi közgyűlésükön ún. Szakmai Tanács létrehozásáról is döntöttek, mely a diákszínjátszás ügye iránt hosszú távon elkötelezett profi, alternatív és amatőr színházi rendezők, pedagógusok fóruma. Az ODE által elhatározott, megvalósítandó programok lebonyolítását az alkalmanként vagy folyamatosan felkért ügyvezetők végzik, akik között diák és felnőtt egyaránt található. Az ODE hagyományos akciói közül kiemelkednek belső pályázataik, melynek során 15-15000 forintos támogatást kínált előadások létrehozásához anyagköltség biztosítására,

kisebb méretű diákszínjátszó találkozók szervezéséhez, határainkon kívül élő magyar diákszínjátszó csoporttal létesítendő cserekapcsolat költségeihez való hozzájárulásra. Az ODE részt vesz a hagyományos diákszínjátszó fesztiválok szervezésében, értékelésében, képviseli a diákszínjátszás és a diákszínjátszók érdekeit az amatőr művészeti mozgalmak fórumain.

Elnöke: *Illés Klára* a Ferencvárosi Művelődési Ház igazgatója. Az ODE címe: Bp. 1093 Haller u. 7. Az Országos Diákszínjátszó Egyesület nyitott érdeklődő diákközösségek és egyének előtt.

A gyermekmozgalmakról (serdülőmozgalmakról) és segítőikről

A gyermekmozgalmak pluralizmusa természetes, és öröndetes jelenség, hiszen lehetőség nyílik a valóságos választásra a gyerekeknek, a szimpatizáns pedagógusnak és az együttműködésre kész iskolának is. Kevésbé szerencsés, hogy a tucatnyi gyermekmozgalom alig a korosztály egytizedét érinti. Nyilván semmi sem indokolja a korosztály teljeskörű „szervezettségét” az iskola és az gyermekélet közti informális mezsgyén, ám ez a jelenlegi arány nyilvánvalóan utal hatalmas gyermektömegek szinte teljes veszélyeztettségére illetve kiszolgáltatottságára deviáns csoportosulások előtt.

Ezért fontos, hogy az iskolák együttműködő partnert lássanak a (bármely, az alkotmányosság talaján álló) hazai gyermekmozgalomban, s ezt az együttműködést kétoldalú megállapodások formájában is rögzítsék.

A mai magyar iskolák közt igen nagyok a különbségek a fogadókészség iránt. A rendszerváltást közvetlenül megelőző időszakban átrendeződött úttörőmozgalom hegemon helyzetének megszűnte után többféle modell létezik. Vannak iskolák, melyek megtalálták azt, a pedagógiai programjukhoz közel álló, gyerekmozgalmat mely otthonra talált az intézményben. Van néhány eset, ahol egy iskola több mozgalommal is konstruktívan működik együtt egyszerre – az intézmény falai közt nyújtva gyakorló terepet a pluralizmusnak.

Néhány esetben az iskola saját, egyetlen alapszervezetből álló, de önálló jogi személyként létező gyerekszervezet létrejötte fölött bábáskodott. Példa legyen a salgótarjáni *Acélgyári Gyerekcsapat*, a berettyóújfalusi *Cimborák Egyesülete*s a pesterzsébeti *Dózsa Ifjúsági Kör*. Ez utóbbi esetben a gyerekek maguk, szavazással mondták ki úttörőcsapatuk feloszlását, s azt is, hogy nem csatlakoznak a cserkészethez, ám létrehozzák saját ifjúsági egyesületüket. Annak rendje-módja szerint, méltó tiszteletadással vonták be a többszörösen kitüntetett úttörőcsapat zászlaját, az iskola igazgatója méltatta a közösség méltán elismert korábbi teljesítményeit. A csapatzászló ünnepélyes elbúcsúztatása után ünnepélyesen megalakult a DIK.

Az iskolák nagy részében erre a bizonyos funkcióra – vagyis az iskolai alapellátástól némiképp eltérő, ám pedagógizált nevelési, szabadidő-szervezői szolgáltatásokra működtetik az ún. Diákönkormányzatokat. Közbevetőleg meg kell említeni, hogy a gyermekmozgalmak szempontjából nem volt pluralizáló tényező a DSK-k (diáksportkörök) létrejötte, hiszen ritka esetben vált ez valódi öntevékeny diákmozgalommá (valójában) bizonyos iskolai „második gazdaság” szerepét tölti be. A pluralizálás ígéretével kibontakozó, valóban autonómiát előíró szabályokkal és függési rendszerekkel rendelkező iskolaszövetkezeti mozgalmat az új kormányzat új szövetkezeti politikája, új gazdasági szabályozó rendszere valósággal megfojtotta.